

AFSPRAKENKADER ARBEIDSMIGRANTEN REGIO WEST-BRABANT

Van de 28.000 arbeidsmigranten in West-Brabant werkt bijna de helft in de logistiek. Bron: Internationale Werknemers in de toekomstige arbeidsmarkt van West-Brabant. In opdracht van Regio West-Brabant door Wise up Consultancy, mei 2019.

Voorwoord

Arbeidsmigranten leveren een essentiële bijdrage aan de economie in West-Brabant. Corona heeft echter eens te meer duidelijk gemaakt onder welke slechte omstandigheden groepen arbeidsmigranten in ons land werken en verblijven. Ook in onze regio zijn de zaken nog niet goed op orde, terwijl we in West-Brabant arbeidsmigranten hard nodig hebben, nu en in de toekomst. Daarom zetten we ons als bestuurlijke kopgroep Arbeidsmigranten West-Brabant in voor verbetering van de omgang met arbeidsmigranten. We willen dat West-Brabant de naam krijgt voor arbeidsmigranten een aantrekkelijke, veilige -tijdelijke of permanente- vestigingsplaats te zijn. Waarmee we de welvaart -in brede zin- van arbeidsmigranten én van de West-Brabanders vooruithelpen.

Als instrument om als overheden samen én met partners verbeteringen te realiseren kiezen we voor een afsprakenkader. Dit ligt nu voor u. Het is tot stand gekomen dankzij inbreng vanuit verschillende gemeenten, de provincie Noord-Brabant en Regio West-Brabant. Een vertegenwoordiging van werkgevers, uitzendbureaus, huisvesters, werknemers en andere betrokken partijen (waaronder VNG) heeft meegelezen. We hopen van harte dat de colleges van burgemeesters en wethouders van de West-Brabantse gemeenten, het strategisch beraad van Regio West-Brabant en het college van Gedeputeerde Staten zich aan dit kader willen verbinden.

Daarmee bereiken we:

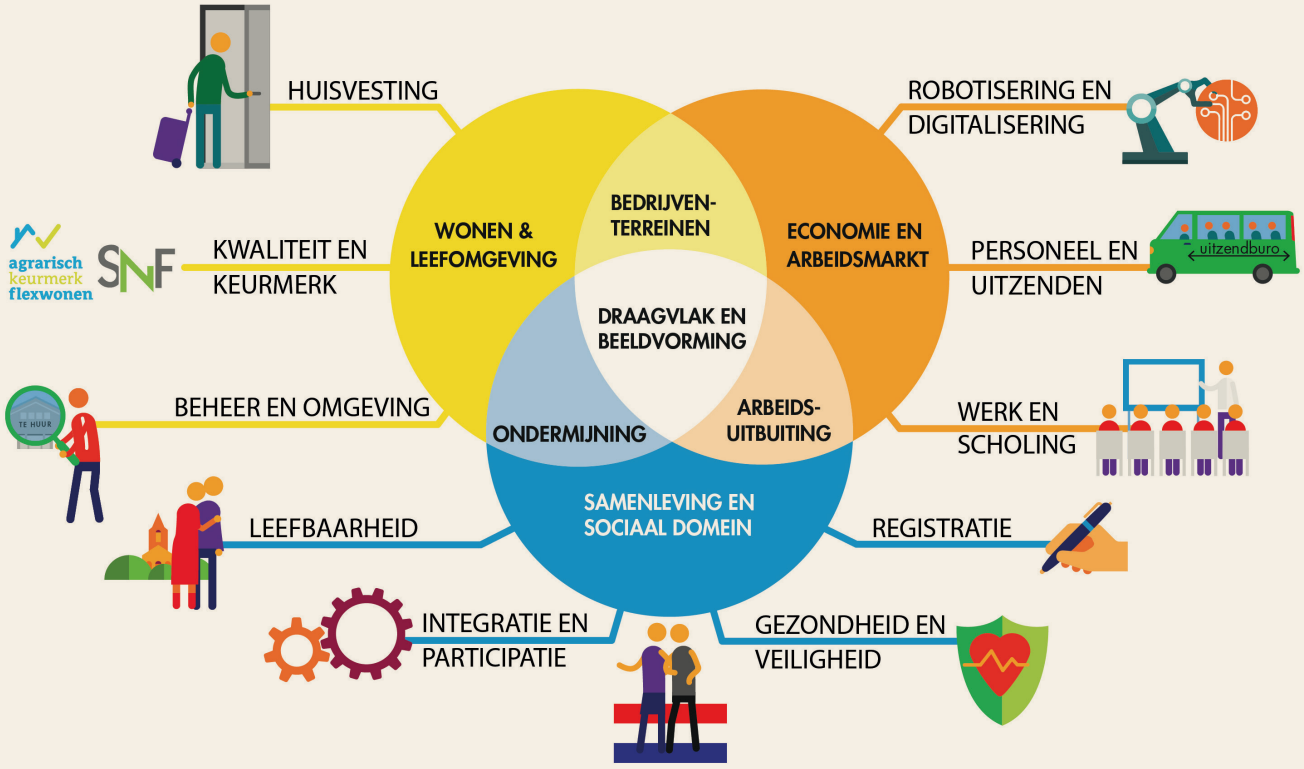
- dat iedere overheidspartij zich verantwoordelijk voelt voor het verbeteren van de woon- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten;
- dat iedere partij ook concreet aan de slag gaat;
- dat we dat in afstemming met elkaar en zo efficiënt mogelijk doen.

In dit voorwoord lichten we de opzet en inhoud van het afsprakenkader op onderdelen toe.

Aanpak dwars door leefgebieden en schaalniveaus heen

De problematiek van arbeidsmigranten speelt op verschillende leefgebieden. Een aantal opgaven valt binnen meer dan één domein. Oplossingen kunnen dan ook niet vanuit één leefgebied tot stand komen. Een breed ingestoken, samenhangende (vervolg[1])aanpak is nodig. Dit vergt op de eerste plaats een goed samenspel van lokale bestuurders binnen de colleges. En in het verlengde daarvan ook tussen en met hun samenwerkingspartners.

[1] Van 2012 tot 2017 is onder leiding van J. de Beer (wethouder Zundert) gewerkt aan de opgaven rondom arbeidsmigranten. Een aantal gemeenten heeft in die periode flink ingezet op de huisvestigingsopgave. Een meerderheid bleef echter achter omdat het urgentiebesef ontbrak.

Op onderdelen werken gemeenten op kleinere of grotere schaal samen. In twee subregio's[2] vindt de samenwerking en afstemming op "wonen" plaats. De versterking van de economie is vooral een regionale aangelegenheid, terwijl ook de publieke gezondheid (GGD) op die schaal is georganiseerd. Handhaving van wet- en regelgeving speelt zich op diverse schaalniveaus af, waarbij de (bovenregionale) Veiligheidsregio de koers uitzet.

Dit veld overziend concludeerden wij dat het werkgebied regio West-Brabant het meest passend is voor een afgestemde aanpak van de problemen waar arbeidsmigranten mee kampen. We gebruiken dit afsprakenkader als middel om die afgestemde aanpak tot stand te brengen. Dit is geen statisch verhaal, maar een aanzet voor een aanpak waar we al lerende samen verder richting en uitvoering aan geven.

Uiteraard spelen we daarbij in op de landelijke ontwikkelingen. Dat het *aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten* onder leiding van de heer Roemer het afgelopen half jaar aanbevelingen heeft gepresenteerd om de kwetsbare positie van arbeidsmigranten te verbeteren, zal niemand ontgaan zijn. Het kabinet heeft hier voor het kerstreces 2020 op gereageerd. Het kabinet neemt een groot aantal aanbevelingen over, maar laat de besluitvorming en uitwerking over aan het volgende kabinet. In dit afsprakenkader hebben we op onderdelen de afweging gemaakt of we die uitwerking afwachten of "eigen acties" opstarten.

[2] Subregio wonen Breda en omgeving: gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Etten-Leur, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout en Zundert. Subregio wonen West-Brabant-West: Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Woensdrecht.

Hier staan we (samen) voor
Wij vinden dat gemeenten afzonderlijk én als collectief aan de lat staan voor een goed werk- en verblijfklimaat van het aantal arbeidsmigranten dat lokaal werkt en voor de internationals die we voor onze regionale economie nodig hebben. Dat betekent overigens niet dat we als overheden overal verantwoordelijk voor zijn. Als het gaat om bedrijfsvestigingen of huisvesting heeft de gemeente een voorwaardenstellende rol en is het aan werkgevers, andere marktpartijen en particulieren om initiatieven te ontplooien en uit te voeren.

In West-Brabant werken volgens onderzoek van Het PON/Telos 28.000 arbeidsmigranten.[3] Deze inventarisatie geeft geen compleet beeld, maar is op dit moment de beste inschatting die voorhanden is. In onze aanpak kiezen we nadrukkelijk voor een kwalitatieve insteek en voor afstemming binnen subregionaal verband. We kiezen er bewust voor om geen kwantitatieve taakstellingen vast te leggen. Dat heeft namelijk het risico in zich dat we in een discussie over cijfers blijven steken. Van de andere kant bespeuren we een behoefte om lokaal wel concrete streefcijfers te bepalen, zeker als het de huisvesting betreft. In een aantal gemeenten en regio's wordt als ambitie 20% van het aantal werkzame arbeidsmigranten genomen voor de huisvestingsopgave op de korte termijn (2021-2024). Voor West-Brabant komt dat neer op opgave van kwalitatief goede huisvesting voor 5.600 arbeidsmigranten. Centraal staat commitment binnen de subregio's via afstemming en afspraken.

Ons doel is om de komende periode meer inzicht te krijgen in waar onze arbeidsmigranten wonen en werken. Daar zetten we verschillende acties op uit. Door het samenbrengen van informatie krijgen we meer zicht en grip op de situatie in onze regio en weten we steeds beter wat ons te doen staat.

Arbeidsmigranten staat het vrij zich te vestigen in welke gemeente dan ook. Daarom koppelen we onze verantwoordelijkheid niet aan de mensen die daadwerkelijk in onze gemeenten werken, maar aan de aantallen. We juichen het toe dat de provincie Noord-Brabant een dergelijk verantwoordelijkheidsbesef ook in de omringende regio's uitdraagt. Zodat we de inspanningen voor goede woon- en leefomstandigheden voor arbeidsmigranten op een redelijke manier verdelen.

Binnen onze regio hebben we topsectoren benoemd, sectoren die van groot belang zijn voor het verdienvermogen in West-Brabant. Waar een groot deel van onze inwoners, vaak buiten de eigen gemeente, zijn brood verdient. Daarom past hier een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Dit maken we concreet aan de hand van LPM, het logistiek park in Moerdijk, waarvoor we ons regionaal hard hebben gemaakt. Het park biedt straks aan 3.600-4.400 mensen werk, excl. indirecte arbeidsplaatsen.

[3] Het PON, 'Arbeidsmigratiecijfers in Brabant' (januari 2020), inclusief cijfers per gemeente

Circa 40-45% van de banen zijn voor laaggeschoold personeel. Zo'n 60% van die banen zal door arbeidsmigranten ingevuld moeten worden. Dit betekent dat voor circa 1.000 mensen huisvesting en voorzieningen georganiseerd moeten worden. Uiteraard verwachten we van gemeente Moerdijk dat zij initiatiefnemers faciliteert en de nodige randvoorwaarden schept voor kwalitatieve klein- en grootschalige huisvestiging. Maar gemeente Moerdijk staat niet alleen voor die opgave. De "last" pakken we als regiogemeenten samen. Omdat we samen het economisch beleid bepalen.

Ruimte voor gemeentelijke keuzen en inkleuring
Als gemeenten zijn we autonoom, dus waarom zouden we ons binden aan een regionaal afsprakenkader? Wij vinden het belangrijk dat we regiobreed eenzelfde verantwoordelijkheid ervaren ten aanzien van de leefomstandigheden van arbeidsmigranten. Door eenzelfde inspanning te leveren creëren we een gelijk speelveld voor werkgevers, initiatiefnemers en huisvesters. Zo voorkomen we dat excessen, beroerde woon- en leefomstandigheden, zich van de ene naar de andere gemeente verplaatsen. Of dat initiatiefnemers bij buurgemeenten aankloppen als een gemeente zich afwachtend en terughoudend opstelt.

Dit afsprakenkader biedt voldoende speelruimte voor lokale keuzen en inkleuring. De belangrijkste en meest gevoelige keuze betreft de gebieden waar gemeenten huisvesting toestaan. Wel of niet in woonkernen, in het buitengebied of aan de rand van bedrijventerreinen? Gemeenten maken hierin hun eigen keuzen en leggen dit in beleidsregels vast. In dit afsprakenkader geeft de provincie aan wat haar voorkeur heeft, maar ze is ook bereid om met gemeenten maatwerkafspraken te maken over andere opties.

Aan de slag!
We weten dat er nog veel werk te doen is, maar dat er is ook al het nodige is gedaan. In een afzonderlijk document geven we als handreiking inzicht in de benodigde acties. Gemeenten kunnen dit betrekken bij de lokale implementatie van dit afsprakenkader. Laten we samen uitvoering geven aan de acties die nodig zijn om van West-Brabant een regio te maken waar arbeidsmigranten onder fatsoenlijke omstandigheden een bijdrage leveren aan een florerende economie!

Kopgroep arbeidsmigranten West-Brabant

Danny Dingemans	*lid kopgroep arbeidsmigranten Economie en Arbeidsmarkt RWB*
Thomas Melisse	*voorzitter kopgroep arbeidsmigranten Economie en Arbeidsmarkt RWB*
Toine Theunis	*trekker huisvesting arbeidsmigranten subregio wonen West-Brabant-West*
Marcel Willemsen	*lid kopgroep arbeidsmigranten Economie en Arbeidsmarkt RWB en trekker huisvesting arbeidsmigranten subregio wonen Breda e.o.*

AFSPRAKENKADER ARBEIDSMIGRANTEN REGIO WEST-BRABANT

Motor van de West-Brabantse economie

In de regio West-Brabant werken ruim 28.000 arbeidsmigranten.[4] Vaak in onze topsectoren agrofood/biobased en logistiek, de industrie of bij toeleverende bedrijven. Zij houden onze economie draaiend. Nu, maar ook in de toekomst hebben we deze aanvullende arbeidskrachten hard nodig. Niet alleen in de primaire sectoren, ook in de technische beroepen knelt het nu en op termijn op de regionale arbeidsmarkt. We willen arbeidsmigranten en hun inzet en talenten daarom binden aan onze regio. Daarvoor creëren wij als West-Brabantse overheden optimale randvoorwaarden, bijvoorbeeld voor goede en humane huisvesting, scholing, zelfbeschikking, gezondheid, participatie en draagvlak in de samenleving.

Afgestemde aanpak overheden

We constateren dat de noodzakelijke randvoorwaarden op de leefgebieden wonen, werken en welzijn nog niet allemaal goed zijn ingevuld. Daar willen wij als lokale, regionale en provinciale overheden door middel van een afgestemde aanpak aan werken. We houden daarbij uiteraard rekening met onze mogelijkheden en de ontwikkelingen op nationaal niveau. Afstemming binnen West-Brabant (en verder) is nodig om te voorkomen dat een diversiteit aan voorwaarden leidt tot verschuiving van ongewenste situaties.

Regionaal kader

Dit afsprakenkader vormt een stevige basis voor de afgestemde West-Brabantse aanpak. De urgentie ligt bij het oplossen van de huisvestingsopgave.

Arbeidsmigranten in West-Brabant zijn in verschillende sectoren werkzaam. Het profiel van arbeidsmigranten verschilt per gemeente en ook de manier waarop arbeidsmigranten gehuisvest kunnen worden. Zo kan huisvesting van seizoensarbeiders vaak op het terrein van de betreffende agrariër plaatsvinden. Bij bijvoorbeeld logistieke bedrijvigheid is dit in de regel geen reële optie. Deze diversiteit vraagt om verschillende oplossingen en acties van wisselende partijen. Dit is lokaal maatwerk. Met oog voor deze ‘couleur locale’ delen we een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het verbeteren van de positie van arbeidsmigranten, kunnen we leren van elkaar en maken we hiervoor afspraken. Diversiteit is de kracht van de regio.

Lokaal en subregionaal maatwerk

Gemeenten gebruiken dit afsprakenkader als aanvulling op en/of context voor lokaal beleid. Door het vaststellen van deze afspraken geven wij als regio duidelijkheid aan onze partners onder welke voorwaarden zij een bijdrage kunnen leveren aan de opgaven rond arbeidsmigranten. Het regionale afsprakenkader laat ruimte voor lokale keuzes en besluitvorming. Het laat ook ruimte voor verdergaande samenwerkingsafspraken op het niveau van de subregio’s Wonen. Denk hierbij aan het elkaar helpen bij het realiseren van de huisvestingsopgave.

[4] Het PON, ‘Arbeidsmigratiecijfers in Brabant’ (januari 2020)

Samenwerking met partners
Het realiseren van goede omstandigheden voor arbeidsmigranten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en partners waaronder werkgevers, uitzendbureaus, huisvesters, woningcorporaties, ontwikkelaars en maatschappelijke organisaties. Zij zijn onderling afhankelijk en complementair in hun rollen. Zo kunnen kwalitatief goede huisvesting en arbeidsomstandigheden voor positieve beeldvorming en vergroten van draagvlak zorgen en daarmee ondersteuning van de lokale en regionale economie. Er zijn veel goede voorbeelden van partners die verantwoordelijkheid nemen en waarmee we graag willen samenwerken.

Daarom vinden wij het belangrijk om in een vroegtijdig stadium in gesprek te zijn met deze partijen. Want alleen samen en door rechtstreeks in contact te zijn met hen en met de arbeidsmigrant zelf komen we verder.

Ambitie

Als burgemeesters en wethouders van de West-Brabantse gemeenten, als strategisch beraad van de Regio West-Brabant en als college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant vinden we het belangrijk dat arbeidsmigranten hier onder fatsoenlijke omstandigheden kunnen werken, verblijven en gebruik kunnen maken van voorzieningen.

Doel

Met dit afsprakenkader spreken wij gezamenlijk uit welke verantwoordelijkheid wij willen nemen ten aanzien van arbeidsmigratie in de regio West-Brabant, welke randvoorwaarden wij stellen en op welke wijze wij gezamenlijk willen optrekken met onze partners.

Huisvesting

1. Opgave

a. De gemeenten in West-Brabant voelen zich tenminste verantwoordelijk voor voldoende en kwalitatief goede huisvesting voor het aantal arbeidsmigranten dat in hun eigen dan wel in andere gemeenten binnen de regio werkzaam is.
b. Gemeenten zijn bij de huisvesting van arbeidsmigranten faciliterend en voorwaarden stellend; zij zorgen voor actuele beleidskaders en –regels. Voor 2022 heeft iedere gemeente beleidskaders en -regels die niet ouder zijn dan 1 januari 2019.
c. Gemeenten zijn medeverantwoordelijk voor toezicht en handhaving en een goede communicatie over de geldende regelgeving naar alle partijen.
d. Werkgevers en andere marktpartijen zijn verantwoordelijk voor de realisatie van kwalitatief goede huisvesting voor short- en mid stay arbeidsmigranten, de arbeidsmigranten die niet permanent verblijven.
e. Voor arbeidsmigranten die zich permanent willen vestigen in West-Brabant geldt dat zij eenzelfde positie hebben op de woningmarkt (zowel huur als koop) als andere inwoners.

2. Kwaliteit

a. Alle nieuwe huisvesting voor arbeidsmigranten dient minimaal te voldoen aan de kwaliteitsnorm Stichting Normering Flexwonen (SNF) of Agrarisch Keurmerk Flex-wonen (AKF) of een nieuw landelijk vastgesteld keurmerk. Het staat gemeenten uiteraard vrij om vooruitlopend daarop de verdergaande normen van huisvesters en/of FNV over te nemen.
b. Als gemeente stimuleren we dat alle bestaande huisvesting voor arbeidsmigranten aan één van bovengenoemde keurmerken voldoet.
c. Slaapplaatsen mogen niet per etmaal aan twee verschillende huurders (dag- en nachtploeg) verhuurd worden. Ook mogen mensen vanuit verschillende huishoudens niet gedwongen worden gelijktijdig in een tweepersoonsbed te slapen.
d. Aan eigenaren/verhuurders van geclusterde huisvesting in complexen/pensions leggen gemeenten eisen op ten aanzien van het beheer, communicatie, kwaliteitsnormen, registratie en onderhoud. Hiervoor worden beschikbare instrumenten benut als (anterieure) overeenkomst en/of exploitatievergunning dan wel nieuw juridisch instrumentarium (zoals een verhuurdersvergunning) wanneer deze beschikbaar is.

3. Locatie

a. Het is aan marktpartijen om geschikte locaties voor huisvesting van arbeidsmigranten te vinden. Gemeenten hebben hierin een voorwaardenscheppende rol en spannen zich met de provincie in om op geschikte locaties passende huisvesting van arbeidsmigranten te faciliteren
b. Bij het zoeken van passende huisvestingslocaties voor arbeidsmigranten wordt nadrukkelijk gekeken naar de mogelijkheden voor het benutten van leegstand of leegkomend vastgoed, zoals kantoren, hotels en maatschappelijk vastgoed.
c. In bestaand stedelijk gebied vindt geclusterde huisvesting bij voorkeur niet plaats in de bestaande woningvoorraad in woonwijken. Wanneer kamerverhuur wordt toegestaan wordt in het kader van de leefbaarheid clustervorming in woonwijken voorkomen door spreiding.
d. Situering van (grotere) geclusterde huisvestingsvoorzieningen voor kort verblijf (short en mid stay) in gemengde (overgangs)zones, waar wonen niet de dominante functie is, is mogelijk.
e. Situering van grotere huisvesting op (randen van) bedrijventerreinen is een optie op basis van maatwerk waarbij geldt:
    1. Dat er voor arbeidsmigranten een aantoonbaar gezond leefklimaat kan worden gegarandeerd;
    2. Dat de huisvesting geen belemmering mag zijn voor het functioneren van het bedrijventerrein;
    3. Dat de locatie goed ontsloten is.
f. Huisvesting van short en mid stay arbeidsmigranten in het buitengebied, onder voorwaarden, is mogelijk op het terrein van agrariërs waar de betreffende arbeidsmigranten werkzaam zijn.
g. Huisvesting van short stay arbeidsmigranten in het buitengebied kan mogelijk plaatsvinden op basis van maatwerk, onder voorwaarden en afhankelijk van de ligging en ontsluiting.

4. Beheer

a. Voorafgaand aan de realisatie van een (grootschalige) geclusterde huisvesting is een omgevingsdialoog noodzakelijk met afspraken over o.a. beheer.
b. Voor geclusterde huisvestingslocaties dient een beheerder te worden aangewezen. Deze zorgt voor beheer en onderhoud van de huisvesting en is de contactpersoon voor bewoners, omgeving en instanties (waaronder gemeente).
c. Binnen het beheer valt onder andere het toezien op de veiligheid van de bewoners, het bijhouden van een adequate financiële en huuradministratie, de toeleiding naar voorzieningen, en het zijn van een aanspreekpunt voor de omwonenden, politie of gemeente.

5. Omgeving

a. De eerste verantwoordelijkheid voor draagvlak en communicatie over een initiatief en de ontwikkeling van een locatie ligt bij de initiatiefnemer.
b. De gemeente heeft een verbindende rol en ondersteunt de initiatiefnemer bij de omgevingsdialoog voorafgaand aan de vergunningverlening en de ontwikkelfase van de locatie.

Economie/arbeidsmarkt

6. Vestiging bedrijven

a. In de regionale afspraken bedrijventerreinen West-Brabant 2019-2023 zijn afspraken vastgelegd over de omgang met arbeidsmigratie bij vestiging of uitbreiding van bedrijven op bedrijventerreinen in West-Brabant.
b. Als regio spreken we uit dat we niet alleen de economische bedrijvigheid omarmen, maar ook de werknemers (arbeidsmigranten) die daarbij horen.
c. Met bedrijven die zich nieuw willen vestigen in onze gemeente en met bestaande bedrijven die willen uitbreiden, maken gemeenten afspraken over de realisatie van huisvesting van arbeidsmigranten die daar komen werken.
d. We zetten ons in voor robotisering en automatisering om innovaties te stimuleren en bij te dragen aan het oplossen van het arbeidsmarkt vraagstuk. De Regionale Economische Ambitie (Economic Board West-Brabant, gedragen door 16 gemeenteraden, onderwijsveld en bedrijfsleven, waaronder VNO-NCW) benoemt de urgentie om tot vernieuwing en innovatie te komen met een focus op digitalisering, automatisering en robotisering. Dit zal leiden tot een ander type werkgelegenheid. Gemeenten en REWIN betrekken deze gewenste ontwikkeling consequent bij de gesprekken die zij voeren met bestaande en nieuwe bedrijvigheid in relatie tot de inzet en huisvesting van arbeidsmigranten.
e. In de gesprekken die de samenwerkende gemeenten in het kader van het regionaal beleid bedrijventerreinen voeren met particuliere eigenaren van werklocaties, wordt ingezet op aansluiting van deze eigenaren op de regionaal gewenste ontwikkelingen, onder andere wat betreft de omgang met arbeidsmigranten.

7. (Vervoer naar/van) Werkplek

Het vervoer naar en vanaf de werkplek, de werkplek en andere plaatsen binnen het bedrijf moeten veilig en gezond zijn. Wanneer dit niet het geval is, moet de productie-inrichting worden aangepast. De coronamaatregelen worden gekoppeld aan de ARBO-catalogus, zodat ze worden getoetst door de Inspectie SZW. Het uitvoeren van risicoinspecties wordt gedaan door de Inspectie SZW.

8. Scholing

We informeren onze lokale bedrijven (uitzenders en andere ondernemers) over scholingsmogelijkheden voor arbeidsmigranten. Hieronder verstaan we in ieder geval taalcursussen Nederlands. Het aanbod is daarnaast gericht op de toekomstige vraag van de topsectoren agrofood/biobased, logistiek, maintenance en creatieve dienstverlening.

9. Publiekscampagne

Wij starten een publiekscampagne om het belang van arbeidsmigranten voor onze regionale economie in de huidige en toekomtige maatschappelijke context uit te dragen.

Welzijn en gezondheid

10. Positie arbeidsmigrant

a. Binnen onze mogelijkheden verbeteren we de positie van arbeidsmigranten door het loskoppelen van werk, huisvesting en zorgverzekering.
b. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgevers, uitzendbureaus en huisvesters dat wordt toegezien op het welzijn van arbeidsmigranten en dat zij voldoende bescherming krijgen. De diverse ketenpartners kunnen hierop individueel worden aangesproken.

11. Registratie

a. Partijen vinden een betere registratie van arbeidsmigranten erg belangrijk. Afhankelijk van de wijze en de termijn waarop via nieuwe wetgeving de registratie beter geborgd wordt, onderzoeken de gemeenten de mogelijkheid om te komen tot een éénduidig regionaal registratiesysteem. Dit in samenwerking met marktpartijen. Samenwerking kan bovendien efficiency voordelen opleveren.
b. Werkgever of huisvester dient arbeidsmigranten bij hun in dienst aan te sporen zich in te schrijven in het BRP of bij het RNI-loket. In het RNI moet niet alleen het woonadres in het thuisland worden opgenomen, zoals nu het geval is, maar ook het actuele verblijfsadres in Nederland, de contactgegevens van de arbeidsmigrant, een melding van de aanvang van werkzaamheden in Nederland en een melding van afronding van de werkzaamheden en vertrek uit Nederland.

12. Verantwoordelijkheid bedrijven, huisvesters en uitzendbureaus

Lokaal of (sub)regionaal sluiten we convenanten met (grote) bedrijven, huisvesters en uitzendbureaus waarin we afspraken vastleggen over m.n. het werken met gecertificeerde huisvesters en uitzendbureaus, de in- en uitschrijving, de rol van werkgevers op het gebied van taal en informatievoorziening aan arbeidsmigranten.

13. Keurmerk

a. Gemeenten werken alleen samen met uitzendbureaus die aangesloten zijn bij de brancheverenigingen ABU of NBBU én beschikken over het keurmerk SNA. Dit keurmerk vertegenwoordigt kwaliteitseisen, onder andere op het gebied van arbeidsvoorwaarden, afdracht van sociale premies, veiligheid op de werkvloer en gedragsregels. Ook wordt hiermee geborgd dat bij de beëindiging van het arbeidscontract (zowel opzegging door werkgever als werknemer) een bewoner nog minimaal 1 maand gebruik kan maken van de huisvesting om in die periode andere huisvesting te zoeken.
b. We spreken ons uit tegen malafide bedrijven.

14. Medische zorg

a. Gemeenten dringen bij werkgevers erop aan, arbeidsmigranten te informeren over de mogelijkheden die er na uitdiensttreding (na afloop van de zorgverzekering) zijn voor de vergoeding van medisch noodzakelijke zorgkosten.
b. Gemeenten stimuleren werkgevers, uitzendbureaus en huisvesters tot het informeren van arbeidsmigranten over de toegang tot de medische zorg, met name de huisartsenzorg en specifiek op arbeidsmigranten gerichte zorgvoorzieningen.

15. Integratie en informatie

a. We vinden het belangrijk dat arbeidsmigranten zich welkom voelen in onze regio en dat zij hun weg weten te vinden in onze samenleving en zelfredzaam zijn. Dat geldt zowel voor de arbeidsmigranten die hier korte of langere tijd verblijven als voor degenen die zich permanent vestigen.
b. We zetten in op een goede informatievoorziening voor arbeidsmigranten. Wij participeren en investeren gezamenlijk in een informatiepunt voor arbeidsmigranten.
c. Gemeenten zorgen voor aansluiting van arbeidsmigranten op gemeentelijke basisvoorzieningen op het gebied van taal, onderwijs, gezondheid, vrije tijd en werk & inkomen, passend bij de status en wensen van de arbeidsmigrant.

16. Uitbuiting

a. We spannen ons in om misstanden rondom arbeidsmigranten aan te pakken. Dat doen we in afstemming met het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum).
b. In 2021 stimuleren we de totstandkoming van een handhavingstraject in onze regio i.s.m. het FRIT (Flexibel Regionaal Interventie Team). Hiermee krijgen we inzicht in de “infrastructuur” van arbeidsmigratie in onze regio en maken we afspraken met inspectie SZW, belastingdienst, UWV over de aanpak van misstanden.
c. We willen alleen zakendoen met bonafide uitzendbureaus en huisvesters en onderzoeken hoe we malafide bedrijven kunnen weren, bijvoorbeeld door het aanleggen van een regionaal register. Mocht hier op korte termijn wetgeving over komen, dan sluiten wij onze werkwijze hierop aan.
d. Gemeenten stellen voor 2022 een plan van aanpak op, gericht op het voorkomen van mensenhandel en arbeidsuitbuiting. Dit is in het interbestuurlijk programma (IBP) afgesproken. De rol van de gemeente richt zich op preventie, signaleren/melden, handhaven en hulpverlenen. De werkgevers, uitzendorganisaties en maatschappelijke organisaties hebben in dit kader van preventie en het signaleren/melden een belangrijke rol. We maken hiervoor gebruik van de handvatten die het RIEC aanbiedt.
e. Als decentrale overheid hebben we de taak actief uitbuiting van arbeidsmigranten tegen te gaan. Bij de regionaal af te stemmen actualisatie van het inkoop- en aanbestedingsbeleid zullen we onderzoeken of goed werkgeverschap als voorwaarde gesteld kan worden.

Monitoring

17. Voortgangsrapportage

a. We spreken af dat we elkaar informeren over de voortgang op de acties die we in dit afsprakenkader hebben benoemd. Hierover maken we in de verschillende samenwerkingsverbanden nadere afspraken.
b. De vorderingen nemen we op in een beknopte voortgangsrapportage die we 1 of 2 keer per jaar uitbrengen en agenderen voor de West-Brabantse Ontwikkeldag.

18. Kennisdelen

We spreken af dat we kennis en ervaringen met betrekking tot de benoemde acties met elkaar delen.

Colofon

Tekst

Joris van den Bergh	provincie Noord-Brabant
Marja van Bers	Regio West-Brabant
Rianne de Graaff	gemeente Altena
Marion Hoogveld	gemeenten Alphen-Chaam en Baarle-Nassau
Jan Knoop	gemeente Oosterhout
Maaike Kokx	gemeente Halderberge
Maud van der Lee	gemeente Moerdijk
Marijke Riksen	Regio West-Brabant
Claudia Steendijk	gemeente Roosendaal
Martin van der Wiel	gemeente Breda

Vormgeving
Yurr Studio

Informatie
Marijke Riksen
Regio West-Brabant
marijke.riksen@west-brabant.eu
06-129 630 29